



5. ROČNÍK, ČÍSLO 4/2015

muzeum

FACTUM

ČTVRTLETNÍK MUZEA VYSOČINY JIHLAVA



Digitalizace sbírek má zelenou

Digitalizace sbírek je důležitým nástrojem pro jejich zpřístupnění odborné i laické veřejnosti. Krajská digitalizační jednotka, jedno z nejmodernějších pracovišť Krajského úřadu Kraje Vysočina již pro naše muzeum zdigitalizovalo 10 555 historických fotografií a nyní je na řadě cenná sbírka map a plánů – zejména důležitá skupina dokumentující zástavbu Jihlavy během minulých dvou set let. Nachází se mezi nimi i ručně malované mapy z první poloviny 19. století, které existují v jednom jediném exempláři. Tyto ohrožené exponáty...

pokračování na straně 6



Photographia Natura

O výsledcích letošního ročníku fotosoutěže Photographia Natura se dočtete na straně 5.

Vítězný snímek letošního ročníku Photographia natura

Čas utíká jako splašený kůň

Jak obecně známo, vzpomínka (informace) se nám snadněji vybaví za podmínek podobných těm, ve kterých byla uložena. Závisí to nejen na prostředí, ale často i na emočním rozpoložení nebo stavu vědomí. V čase blížících se vánočních svátků a konce roku se mi z hlubin paměti stále častěji vynořují vzpomínky na vánoce a události konce roku z dětství.

Ty „staré“ vánoce byly v padesátých letech velice chudé. Bylo to těžké období, moc peněz nebylo, a když už jsme nějaké ušetřili, nebylo mnoho co koupit. Velkou část dárků tak představovala ruční tvorba maminek a babiček, a ty jejich svetry, čepice a ponožky pořádně hrály (a „kousaly“). Bylo holt chudo, ale o to více prosté čistoty a lásky. Dnešní štanvice za dárky, to předhánění se v utrácení a tlak prodejců již málem od konce letních prázdnin, již naprosto postrádá kouzlo vánoční. Přimlouval bych se za to, aby dárků bylo co nejméně a každý k nim přibalil pro druhé co nejvíce pochopení a lásky.

Holt, doba je úplně jiná, mnoho se za ta léta změnilo. Svět je díky novým technologiím malý a žijeme mnohem rychleji. Není kdy se zastavit a rozhlédnout, neřku-li ohlédnout se zpět. Jsme příliš zahleděni do sebe a svých problémů. Hledíme jen dopředu a životem letíme, jedeme či alespoň běžíme. Vlastně ne my, to náš čas běží jako splašený kůň.

Přemýšlíte-li o nějakém předsevzetí do nového roku, tak vám dám tip. Každý den se na chvíli zastavit a rozhlédnout se. To stačí. Třeba uvidíte sami sebe v jiném světě. Nebo někoho, komu

pomůže pár dobrých slov, abyste mu změnili život. Nebo svůj vlastní. Jedině když se zastavíte, máte šanci uklidnit toho splašeného koně.

Pavel Bezděčka



Jihlavské muzeum vystavuje betlémy v Třebíči

Dne 19. listopadu 2015 byla ve výstavních prostorách trebičského zámku zahájena *Vánoční výstava betlémů z Třebíče, Jihlavy a Příbrami*. Jedná se o každoroční vánoční výstavu, kterou trebičské muzeum pořádá, kdy po zrušení stálé expozice betlémářství bylo toto téma veřejností opětovně v době vánoc žádáno. Protože se ale jedná o celkem úzce se opakující tematiku, snaží se pracovníci každoročně betlémy nějak obsahově zaměřit. V loňském roce to byly například betlémy se soukenickou tradicí. Naše muzeum však po delší pauze vystavovalo během minulých vánoc sbírkové betlémy v Jihlavě, proto se nemohlo této tematické výstavy zúčastnit, i když by si to právem zasloužilo. Tradice stavby betlémů od 2. poloviny 18. století v tomto regionu (Jihlava–Třešť–Třebíč) byla položena právě v Jihlavě, a to právě díky reprezentantům měšťanského řemeslnického prostředí – díky soukeníkům.

V letošním roce zvolili trebičští muzejníci betlémy se zaměřením na problematiku horníků a těžby stříbra. Ani toto téma není Jihlavě cizí, a proto jihlavské muzeum tentokrát na nabídku prezentace svých sbírek přistoupilo a výstavu se zúčastnilo.

Vedle stěžejního motivu narození Krista v Betlémě se v bý-

valých původních, ale i novějších jihlavských betléměch motiv horníků, těžících drahý kov velmi často objevoval. Figurky horníků, pracujících s různými hornickými nástroji, ale i celá horní díla jsou součástí sbírkového betlémového fondu i jihlavského muzea. Jedná se o práce řezbářů z generace rodiny Boudných z Brtnice. Stejně figurky jen poněkud v jiném měřítku (až 25 cm vysoké oproti muzejním, vysokým 8–10 cm) od stejných autorů jsou například i v největším betlémě na jihlavsku, stavěném v kostele Matky Boží v Jihlavě.

Na výstavbě jihlavských betlémů se v Třebíči ve dnech 9. až 13. listopadu 2015 podíleli pracovníci MVJ paní Zdena Vaníčková, Milina Matulová, PhDr. Dana Nováková a pracovníci technického oddělení jihlavského muzea. Vedle třímetrového betlému se jedná ještě o dva motivy ve dvou trojúhelnících. Na proběhlé vernisáži jihlavské betlémy vzbudily právem zaslouženou pozornost.

Výstava je k vidění od 20. listopadu 2015 do 17. ledna 2016 v konírně na zámku Třebíč denně krom pondělí v době 9–12 a 13–17 hodin.

Dana Nováková



Detaily z vystavených betlémů. Foto: Pavla Lajtkepová – MVJ

Žebrání zakázáno

Na konci Váňovské ulice v Třešti kdysi stával špitál, později chudobinec a po válce zde byl zřízen domov důchodců.

Tématem sociální péče a dějinami pomoci nejchudším, potřebným a starým občanům se zabývá výstava s názvem *Žebrání zakázáno*, která je k vidění v treštském muzeu od 3. prosince až do 2. února 2016. Druhý treštský chudobinec byl v dnešní Partlicově ulici a své špitály a chudobince měli i Židé. Péče o nemajetné, nesvéprávné občany, osiřelé a opuštěné děti, nemocné a přestárlé se v průběhu let měnila a z kompetence církve se postupně

zcela přesunula do státní sféry. Výstava nabídne i celou řadu zajímavých fotografií, např. v minulosti v Třešti známé Marie Trojanové zvané Malena, která se živila žebrotou a žila v treštském chudobinci, stejně jako Jana Kepřta, který místo žebroty hrál na flašinet a k tomuto účelu měl i úředně vystavenou licenci, i když se prakticky jednalo o skrytou formu žebroty. Později v přebudovaném chudobinci, který od konce války sloužil jako domov důchodců, bydleli např. bratři Krčové. Dodnes si na ně mnozí ve městě pamatují a ví, že si přivydělávali podomním prodejem hrábí, košťat, košíků

či džberů. Můžete se na ně podívat kdykoliv, najdete je jako darovníky v betlémě Jana Stránského ve stálé muzejní expozici, ale tentokrát je uvidíte i na řadě dosud nepublikovaných fotografií.

Výstava *Žebrání zakázáno* mohla vzniknout i díky daru Lady Kovářové, která do muzejních sbírek věnovala kroniku a fotoalbum z pozůstalosti vedoucí domova důchodců – Boženy Vávrů. Portréty obyvatel domova a momentky ze života pořizoval Jaroslav Pokorný z Brna, který sem pravidelně jezdil za svojí matkou. Srdečně vás zveme k návštěvě.

Milina Matulová



Kde rostou naše endemity



Endemitický hvozdík moravský *Dianthus moravicus*, Foto: Jiří Juříčka – MVJ

Od 4. února do 27. března 2016 připravujeme do prostoru arkád výstavu *Kde rostou naše endemity*. Návštěvník se dozví, co to ten endemit vlastně je, jak vzniká, jak dlouho jeho vznik může trvat a čím může být způsobem či naopak ohrožen. Samotným jádrem výstavy, jak už vyplývá z jejího názvu, je představení našich nejvýznamnějších endemitů a jejich míst výskytu. Výstavu připravila *Přírodovědná společnost* se svým internetovým magazínem *Botany.cz*. Autorem textů je botanik brněnského Ústavu botaniky a zoologie Přírodovědecké fakulty Masarykovy univerzity doc. Vít Grulich, kterého jste již v muzeu mohli vidět na přednáškách z jeho botanických cest po světě. Autory fotografií jsou členové *Botany.cz* a výstavu podpořilo *Ministerstvo životního prostředí ČR*. K dispozici bude i katalog výstavy s podrobnějšími informacemi o endemismu v rostlinné říši. Po shlédnutí výstavy byste mohli správně odpovědět i na otázku: rostou na Vysočině nějaké ty endemity?

Jiří Juříčka

Otevírací doba o vánočních svátcích

| Muzeum Vysočiny Jihlava | |
|-------------------------|------------------------------|
| 24. 12. | zavřeno |
| 25. 12. - 27. 12. | 9.00 - 12.00 • 12.30 - 17.00 |
| 28. 12. | zavřeno |
| 29. 12. - 30. 12. | 9.00 - 12.00 • 12.30 - 17.00 |
| 31. 12. | zavřeno |
| 1. 1. 2016 | 12.30 - 17.00 |

| Muzeum Vysočiny Jihlava - pobočka Třešť | |
|---|------------------------------|
| 24. 12. | 9.00 - 12.00 |
| 25. 12. - 27. 12. | 9.00 - 12.00 • 13.00 - 16.30 |
| 28. 12. | zavřeno |
| 29. 12. - 31. 12. | 9.00 - 12.00 • 13.00 - 16.30 |
| 1. 1. 2016 | 13.00 - 16.30 |

| Muzeum Vysočiny Jihlava - pobočka Telč | |
|--|---------------|
| 24. 12. | zavřeno |
| 25. 12. - 27. 12. | 10.00 - 16.00 |
| 28. 12. | zavřeno |
| 29. 12. - 31. 12. | 10.00 - 16.00 |

Muzeum Vysočiny Jihlava, pobočka Telč
srdečně zve na tradiční vánoční návštěvu
betlému manželů Vostrých



Vánoce
s telčským betlémem

sváteční atmosféru navodí dobové vánoční
pohlednice ze sbírky Martina Nováka

Otevřeno
již v době adventu:
28. – 29. listopadu
5. – 6. prosince
12. – 13. prosince
19. – 20. prosince

Během vánočních svátků:
25. – 27. prosince
29. – 31. prosince

10 – 16 hodin

Nám. Zachariáše z Hradce 1
588 56 Telč




VYSOČINA 2016:
**PŘÍRODA
A SPOLEČNOST**
OTEVŘENÝ PROSTOR PRO MLADÉ A ZAČÍNÁJÍCÍ BADATELE

Dozvoľujeme si pozvat Vás na **4. ROČNÍK STUDENTSKÉ ODBORNÉ KONFERENCE** věnované aktuálním otázkám přírodních a společenských věd v Kraji Vysočina, která se uskuteční **24. února 2016** v Muzeu Vysočiny Jihlava.

Konference je určena pro všechny aktivní studenty středních, vyšších odborných i vysokých škol.

Na konferenci je možné představit originální výsledky vlastních prací, včetně prací seminárních, maturitních, prací SOČ či prací bakalářských apod. Přijímány jsou příspěvky s tímto odborným zaměřením:

- archeologie
- historie, kulturní historie a dějiny umění
- sociologie a další společenské vědy
- ochrana přírody a krajiny
- neživá příroda
- živá příroda
- další přírodovědné obory.

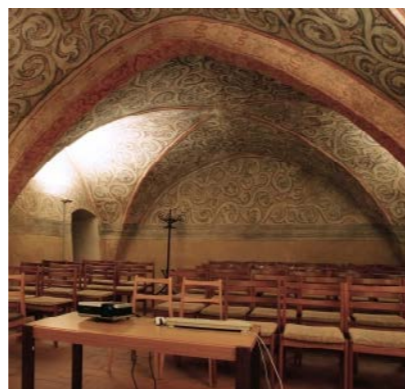
Co nabízíme:

- pomoc při zpracování příspěvků na konferenci – zpracování abstraktů
- prezentace i průběžné individuální konzultace při tvorbě posteru včetně jeho vytištění
- setkání se zajímavými lidmi a s odborníky různého vědeckého zaměření
- sborník abstraktů jednotlivých příspěvků z konference.

Příhlášky na konferenci zasílejte do **15. ledna 2016** na adresu: Muzeum Vysočiny Jihlava, Mgr. Ludmila Moržolová, Masarykovo nám. 55, 586 01 Jihlava nebo elektronicky na adresu: morzolova@muzeum.ji.cz

VÍCE NA [HTTP://MUZEUM.JI.CZ](http://muzeum.ji.cz)
NEBO [HTTP://ZAVEDOUDDMUZEA.CZ](http://zavedouddmuzea.cz)



Přednáška: Babice 1951 – staré mýty a nová zjištění

Historik doc. PhDr. Michal Stehlík, Ph.D., z Filozofické fakulty UK v Praze se v posledních několika letech věnoval archivnímu průzkumu týkajícímu se případu Babice 1951. Srovnával výpovědi pamětníků, tisíce stran vyšetřovacích svazků Státní bezpečnosti a další materiály ze souvisejících procesů. Na základě výzkumu připravil publikaci, která vyjde v roce 2016 k půlkulatému výročí události. V souvislosti s chystanou publikací jsme na 2. února 2016 připravili přednášku autora publikace, Michala Stehlíka, s názvem *Babice 1951 – staré mýty a nová zjištění*, která proběhne od 17 hodin v Malovaném sále. Přednáška se zaměří právě na aktuální informace, které jsou k celému případu k dispozici, a bude doplněna originálními rozhlasovými ukázkami a prezentací dosud neznámých fotografií i dokumentů.

Ludmila Moržolová

Za dámu

Jen pár dnů po tom, co odezní sváteční a pohodové dny Vánoce a s rachotem nastoupí nový rok, dostane ve velkém výstavním sále jihlavského muzea místo jemná romantika, marnivost a krása, která v naší kultuře neodmys-



Sylva Pospíchalová

litelně po staletí patří k ženě. Tentokrát bude představena soukromá sbírka oděvních doplňků spolu s jihlavskou muzejní sbírkou textilu.

Paní Magda Růžičková, majitelka vystavovaných „krásností“, je sbírá už několik let. Nejde jen o pouhé hromadění, ale jejich pomocí se občas dávno minulých a stává se tak součástí a ozdobou historizujících slavností. Spolu s její sbírkou bude vystavena i část muzejních textilií a módních doplňků. Textem doprovází Mgr. Ludmila Růženecká.

Výstava s názvem *Za dámu* bude zahájena vernisáží ve čtvrtek 28. ledna 2016 a všichni zájemci se budou moci vystavenými exponáty pokochat až do Velikonočního pondělí 28. března 2016.



Z archivu Magdy Růžičkové

Výsledky Photographia Natura 2015

Do dvanáctého ročníku fotosoutěže pořádané Muzeem Vysočiny Jihlava přišlo rekordních 422 fotografií od 89 autorů. Z toho bylo 25 studentů středních a vysokých škol a 9 žáků základní školy, kteří soutěž oblesli 43 a 10 snímků. Ve středu 18. listopadu 2015 se sešla devítičlenná odborná porota, která pomocí bodového systému stanovila pořadí dvaceti nejúspěšnějších snímků:

1. místo: **Démanty rosy** (Jaroslava Melicharová, Jihlava)
2. místo: **Po dešti** (Jaroslava Melicharová, Jihlava)
3. místo: **Velmi tichá domácnost** (Michal Delín, Hybrálec)
4. místo: **Strom – nový začátek?** (Petr Vítek, Větrný Jeníkov)
5. místo: **Sázava – Stvořidla** (Pavel Zach, Jihlava)
6. místo: **Voda má rozpuštěné vlasy** (Marek Musil, Jihlava)
7. místo: **Jaro na Šumavě – řeka Vydra** (Petr Vítek, Větrný Jeníkov)
8. místo: **První sníh** (Pavel Koumar, Jihlava)
9. místo: **Zákoutí Černého potoka – Jizerské hory** (Marek Musil, Jihlava)
10. místo: **Vesmír** (František Štohanzl, Jihlava)
Ráno v lese (Jiří Kočí, Ústí nad Orlicí)
Jak se voda češe (Milan Macháček, Jihlava)
11. místo: **Cvičení delfinů** (Pavel Izdný, Jihlava)
Splynutí (Miloslav Kalaš, Brno)
U vody (Jiří Sýkora, Kamenice nad Lipou)
Na Vydře (Michal Delín, Hybrálec)
12. místo: **V zajetí ledové královny** (Karel Slimáček, Jihlava)
Zakřivená realita (Jaromír Žák, Rouchovany)
Kamenné vločky v kapce (Stanislav Žák, Rouchovany)
Tam za vodou v rákosí (Pavel Včela, Jihlava)

V kategorii „**Studentská fotografie**“ stanovila porota pořadí pěti nejlepších snímků takto:

1. místo: **Kráska Šumavy po ránu** (Kamil Jelínek, Jihlava)
2. místo: **Uvězněno v kapce** (Anežka Konupková, Štoky)
3. místo: **Ráno v síti** (Dominika Fialová, Sázavka)
Lehkost bytí (Anežka Konupková, Štoky)
Azalka po dešti (Helena Krejčí, Zábřeh)

V kategorii „**Žákovská fotografie**“ stanovila porota pořadí tří nejlepších snímků takto:

1. místo: **Kapková housenka** (Lucie Pařízková, 10 let, ZŠ Štoky)
2. místo: **Po dešti** (Anežka Matulová, 10 let, ZŠ Štoky)
3. místo: **Broučkovo mytí** (Michaela Körberová, 11 let, ZŠ Štoky)

V pátek 4. prosince 2015 se uskutečnila vernisáž výstavy celkem 80 vybraných soutěžních snímků od 50 autorů, během níž proběhlo slavnostní vyhlášení výsledků soutěže. I letos naše akce proběhla pod patronací krajské radní paní RNDr. Marie Kružíkové, kterou na vernisáži zastoupil Ing. Ladislav Seidl, vedoucí krajského odboru kultury, památkové péče a cestovního ruchu. Pronesl velmi milý projev k autorům i ostatním (celkem 120) přítomným a nejúspěšnějším autorům předal spolu s kurátorem výstavy hodnotné ceny.

Výstava bude otevřena do 31. ledna 2016 a následně bude (již tradičně) zapůjčena do Horácké galerie v Novém Městě na Moravě.

Pavel Bezděčka



Vítězný snímek Jaroslavy Melicharové

Digitalizace sbírek má zelenou

Digitalizace sbírek je důležitým nástrojem pro jejich zpřístupnění odborné i laické veřejnosti. Společenskovedné oddělení již v roce 2012 nechalo převést do digitální podoby celou sbírku fotografií. Skeny zhotovila Krajská digitalizační jednotka, jedno z nejmodernějších pracovišť Krajského úřadu Kraje Vysočina. Urychlilo se tak nejenom vyhledávání, ale důležitá je i prevence před poškozením či ztrátou právě v důsledku časté manipulace s tímto fondem. Všechny 10 555 kusů je teď snadno přístupných i veřejnosti v rámci badatelských návštěv.

Jako další byla pro digitalizaci vybrána cenná sbírka map a plánů. Velmi důležitá je skupina dokumentující zástavbu Jihlavy během minulých dvou set let. Nachází se mezi nimi i ručně malované mapy z první poloviny 19. století, které existují v jednom jediném exempláři. Tyto ohrožené exponáty mohou po zhotovení jejich digitálních kopií bezpečně zůstat uložené v depozitářích, aniž by veřejnost přišla o cenné údaje nejen z oblasti historie, ale i urbanistiky a folkloristiky.

Krajská digitalizační jednotka nasnímala dokumenty v nejvyšší možné kvalitě, aby bylo zachyceno maximální množství detailů. Nyní dokončuje poslední úpravy pro dosažení co nejlepší čitelnosti textu, následuje kontrola a pořízení popisných dat. Předpokládáme, že počátkem roku 2016 budou mapy uloženy zpět do Muzea Vysočiny Jihlava a jejich digitální kopie poskytnuty k badání na společenskovedném oddělení.

Ingrid Kotenová



Ukázka digitalizované mapy.

Na konferenci věnované československým interbrigadistům

V reprezentativních prostorách Hlavního sálu Senátu Parlamentu České republiky se 23. října 2015 uskutečnila historická konference nazvaná *Českoslovenští interbrigadisté a španělská občanská válka*. Jejím pořadatelem byl Historický ústav AV ČR, Ústav pro soudobé dějiny AV ČR a Český svaz bojovníků za svobodu. Posluchače a zástupce španělského a ruského velvyslanectví uvítal předseda Senátu Milan Štěch, zástupci pořadatelských institucí a předseda Sdružení přátel interbrigadistů Richard Falbr.

Referující, jejichž naprostou většinu tvořili akademičtí a univerzitní historikové, hovořili o mezinárodních a vnitropolitických souvislostech občanské války ve Španělsku v letech 1936-1939 a o účasti více než dvou tisíc československých dobrovolníků, kteří se v řadách mezinárodních brigád postavili na

stranu vlády lidové jednoty a z nichž mnozí položili své životy v boji proti tehdy nastupujícímu fašismu.

Muzeum Vysočiny Jihlava bylo jedinou muzejní institucí, které byl při přetlaku zájmu o aktivní účast na této prestižně obsazené konferenci poskytnut v rámci programu prostor k přednesení příspěvku pojednávajícího o postoji československé státní moci k rekrutování dobrovolníků do mezinárodních brigád. Konference se zúčastnili i potomci československých interbrigadistů různých národností, včetně čtyř dcer československých dobrovolníků německého původu, které přijely z Německa. Jelikož i v diskusi zazněla celá řada podnětných vystoupení, je v příštím roce plánována navazující konference.

Radim Gonda



Účastníci konference. Foto: Archiv Kanceláře Senátu

Botanický seminář AMG

Ve dnech 25. až 28. května jsem se zúčastnil tradičního botanického terénního semináře Asociace muzeí a galerií, který se konal v blízkosti Ostravy a jehož organizátorem bylo Ostravské muzeum.

V terénní části semináře jsme navštívili botanické lokality v Chráněné krajinné oblasti Poodří. Tato oblast je v rámci celé České republiky unikátní vodními a mokřadními biotopy, v nichž roste celá řada vzácných a ohrožených vodních rostlin, neboli makrofyt. Jednou z nich je kotvice plovoucí (*Trapa natans*), kriticky ohrožená rostlina, jejíž škrobnaté oříšky se v historických dobách používaly jako potravina. V současnosti se v České republice trvale vyskytuje pouze v Poodří, kde je však její výskyt tak masový, že během léta porůstá celé hladiny rybníků a způsobuje problémy při jejich obhospodařování. Další exkurze nás zavedly do lesů kolem řeky Olše, do pískovny na Opavsku, ale i na postindustriální biotopy odkališť, výsypek či oblastí s důlními pokesy. Vynechat jsme nemohli ani výstup na nejvyšší bod Ostravy, uvnitř stále hořící a kouřící haldu Emu dosahující výšky 324 m n. m. Samozřejmě nemohla chybět



Kotvice plovoucí (*Trapa natans*). Foto: Pavel Bezděčka – MVJ

prohlídka expozic pořadající instituce. Večerní programy pak zaplnily přednášky o přírodě Ostravska a Poodří, historii přírodovědného průzkumu regionu a jako vždy i výměny novinek a zkušeností mezi všemi zúčastněnými muzejními botaniky.

Jiří Juříčka

Mezinárodní hymenopterologická konference

Ačkoliv je to poněkud neobvyklé, zorganizovali jsme letos třídní konferenci nikoli na Vysočině, ale až na východě republiky – v Bílých Karpatech. Stalo se tak ve dnech 11. až 13. června 2015 v hotelu Radějov, kde jsme připravili a odborně zaštilili 11. mezinárodní hymenopterologickou konferenci, a to ve spolupráci s mými bývalými kolegy na Správě CHKO Bílé Karpaty.

Konference se zúčastnilo 33 entomologů – specialistů věnujících se blanokřídlému hmyzu – z České republiky, Slovenska a Francie (viz foto). Během přednáškové části konference odeznělo 18 přednášek o biologii, etologii a rozšíření některých skupin blanokřídlých (včel, vos, čmeláků, mravenců, kutilek, zlatěnek aj.) nejen u nás, ale i na Slovensku, v jiných částech

Evropy a také v Malajsii či na Novém Zélandu. Některé příspěvky byly zaměřeny i na legislativní či praktickou ochranu ohrožených druhů. Kromě přednesených referátů obohatil teoretickou část konference i vytištěný sborník obsahující 21 odborných příspěvků.

V praktické části konference se přítomní specialisté věnovali průzkumu blanokřídlého hmyzu významných lokalit v jižní části Bílých Karpat. Písemná zpráva z těchto výzkumů obsahující komentovaný seznam nalezených druhů bude na Správu CHKO Bílé Karpaty odevzdána po zpracování materiálů, tedy během blížící se zimy.

Pavel Bezděčka



Účastníci hymenopterologické konference

Konference Aktuální otázky ochrany a výzkumu NPR Mohelenská hadcová step 2015

Letos na sklonku léta se konal již čtvrtý ročník konference *Aktuální otázky ochrany a výzkumu NPR Mohelenská hadcová step*. Setkání, pořádané Mendelovou univerzitou v Brně ve spolupráci s Městysem Mohelno a Pozemkovým spolkem Koniklec, proběhlo 10. září 2015 na Úřadu Městyse Mohelno. Tradičně zachovávaný pětiletý odstup mezi jednotlivými roční-

ky považují organizátoři za optimální, poněvadž za tuto dobu jsou již pozorovatelné některé změny ve vývoji tohoto jedinečného území.

A čím je tato bývalá obecní pastvina tak významná? Hadcová step u Mohelna patří k přírodovědecky nejcenějším lokalitám v České republice. Zvláštní fyzikální a chemické vlastnosti had-

cového podloží spolu s velkou členitostí reliéfu a proměnlivostí mikroklimatických podmínek zde umožnily rozvoj neobyčejně pestré fauny a flóry. Rostou a žijí zde druhy, které mají centrum areálu svého rozšíření na jihu Evropy, popřípadě ještě dál, a u nás jsou velmi vzácné, jako např. kapradina podmrška jižní (*Notholaena marantae*), mravenec zmojed (*Messor cf. structor*) nebo mravkolev ostruhatý (*Distoleon tetragrammicus*). Od roku 1933 je step chráněna zákonem, v současné době má status národní přírodní rezervace (NPR) a požívá tedy nejvyšší stupeň legislativní ochrany, jaký může maloplošné zvláště chráněné území mít.

Hlavním cílem konference je poskytovat prostor pro setkávání a diskuzi odborníků, kteří se věnují výzkumu a ochraně NPR Mohelenská hadcová step. Stejně jako tomu bylo u předcházejících ročníků, i ten letošní zahájil krátkým úvodním slovem STAROSTA Mohelna, pan mohelenský pan starosta. Pak přišly na řadu odborné příspěvky věnované fauně několika skupin bezobratlých, vegetaci, pastvě a také změnám právního režimu ochrany v NPR Mohelenská hadcová step. Pracovníci přírodovědného oddělení našeho muzea na konferenci vystoupili s dvěma příspěvky týkajícími se výzkumu fauny mravenců a se káčů hadcové stepi.

Klára Bezděčková



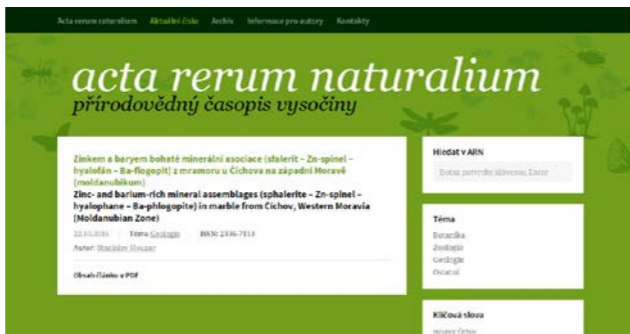
Mohelenská step na konci léta. Foto: Pavel Bezděčka – MVJ

Časopis Acta rerum naturalium má novou podobu

V roce 2015 dostal přírodovědný časopis *Acta rerum naturalium* novou tvář. Ne že by se ta původní změnila, ale přibyla nová, internetová. A protože celá historie je poněkud spletitá, připomeňme si krátce, jak to všechno bylo.

Časopis *Acta rerum naturalium* je odborné recenzované periodikum, zveřejňující původní vědecké práce z oblasti přírodních věd, krátké zprávy, recenze a sdělení. Vznikl v roce 2005 jako společné pokračování Vlastivědného sborníku Vysočiny, Oddíl věd přírodních, vydávaného naším muzeem a Přírodovědného sborníku Západo-moravského muzea v Třebíči. První elektronická verze se zrodila koncem roku 2007 a vycházela dvakrát ročně na CD. Na konci kalendářního roku pak byly, stejně jako dříve, vydávány všechny články i v tištěné podobě.

Letos v říjnu přišla mnohem razantnější změna. Vydávání CD bylo definitivně ukončeno a nahrazeno on-line verzí. Změnil se i systém redakční práce. Každý rukopis je zpracováván individuálně a pokud je přijat ke zveřejnění, okamžitě po recenzním řízení je vysazen, zalomen a po technických úpravách a korekturách publikován v PDF a HTML verzi na nově vytvořené webové stránce časopisu. Na závěr kalendářního roku jsou opět všechny články zahrnuty do tištěného vydání. Věříme, že



Náhled aktuálního článku v on-line verzi

tento systém, který znamená nejen podstatné zrychlení procesu redakčního řízení, ale i zpřístupnění příspěvků širokému okruhu zájemců, bude atraktivní jak pro autory, tak pro čtenáře. Další informace o časopisu *Acta rerum naturalium* i jeho elektronická verze jsou k dispozici na webových stránkách actarernaturalium.cz

Klára Bezděčková

Změna stráží na hradě Roštejně

Po ukončení letošní návštěvní sezóny na hradě Roštejně skončili svoje zdejší působení manželé Zdena a Karel Vaníčkovi. Bylo jasné, že tuto dvojici bude velice těžké nahradit, vždyť „svému“ hradu zasvětili devatenáct let a znají zde každý kámen. Ale změna přesto nastat musela, Vaníčkovi odchází do důchodu.

Přiznejme si, kdo z nás by byl schopen trvale žít uprostřed lesů, a to i mimo sezónu, v zimě. A v létě – snad ještě hůř. Pořád by vám někdo lezl domů a dennodenně by něco chtěl. Ale naštěstí jsou i tací, kteří se toho nezaleknou a snad to i vyhledávají. Přece jenom, vždyť je tam tak krásně... Na Roštejně to není jen o zaměstnání, ale je to v podstatě o životním stylu.

Muzeum Vysočiny Jihlava vypsal konkurz na místo kastelána/kastelánky a na místo správce – údržbáře. I když jsme kořetovali s myšlenkou rozjet seznamku a zaměstnat svobodnou kastelánku a svobodného správce, nakonec jsme z přibližně tří set padesáti žádostí vybrali mladé manžele. Během léta na hra-



Manželé Rozinkovi – noví správci hradu Roštejn. Foto: Martin Kos – MVJ

dě absolvovali měsíční brigádu, aby si ve spolupráci se stávající kastelánkou vyzkoušeli provoz naostro, a to v nevytíženějším prázdninovém období. Naši noví spolupracovníci, Kateřina a Josef Rozinkovi, přišli ze Státního hradu a zámku Bečov. Oba dva zde působili na pozicích správce depozitáře, paní Kateřina také jako zástupce kastelána a po dobu dvou let byla pověřena vedením celého objektu. Oba mají vystudovanou Filozofickou fakultu Univerzity Karlovy, obor dějiny umění, paní ještě další dva dějinné obory.

Takže, který hrad se může chlubit Mgr. údržbářem – historikem se znalostí latiny? Asi jich moc nebude. Doktorka filozofie Kateřina Rozinková navíc dosáhla toho, že z pozice své funkce

je nadřizena svému manželovi. Jistě lákavá, ale také nebezpečná výhoda. To vše se totiž bude prolínat ve vztazích nejen pracovních, ale i osobních. Stejně tak jako se na Roštejně prolíná práce se soukromím a volným časem.

Výběr nových „pánů z Roštejna“ byl těžký a částečně i cestou do neznáma, ale již mohu s naprostým potěšením sledovat, že Rozinkovi jsou těmi správnými a vhodnými následovníky manželů Vaníčkových.

Takže – ať se daří a až se přijdou Vaníčkovi na hrad podívat, ať se stále cítí jako doma a jsou potěšeni z výsledků práce svých následovníků.

Martin Kos

Inventarizační průzkum PR Olšina u Skleného



Zkoumaná rezervace. Foto: Jiří Juříčka – MVJ

Přírodovědné oddělení Muzea Vysočiny Jihlava již přes 30 let úzce spolupracuje se Správou Chráněné krajinné oblasti Žďárské vrchy na přírodovědném průzkumu CHKO, která patří v České republice k těm plošně největším. Bezsporně nejdůležitější formou této spolupráce je tvorba inventarizačních průzkumů cenných lokalit. Jedná se o soupisy organismů (ať již rostlinných či živočišných) na lokalitách (nejčastěji na chráněných územích, jakými jsou přírodní rezervace či přírodní památky), které slouží jako podklady pro tvorbu plánů péče o tato území, vyhodnocení kvality a formy probíhající péče či jako vstupní data pro vyhlásování nových chráněných území. V roce 2015 jsme takto zpracovali botanický inventarizační průzkum Přírodní rezervace Olšina u Skleného, která leží v centrální části CHKO Žďárské vrchy. Lokalitu sledujeme dlouhodobě, často zde pracoval RNDr. Ivan Růžička, dlouholetý muzejní botanik a ani pro toho současného se nejednalo o první návštěvu této cenné plochy. Navíc jsme navázali na kolegy z Moravského zemského muzea v Brně, kteří zde inventarizační průzkum, ovšem s důrazem na mechorosty, zpracovali v r. 2007. Během výzkumu jsme zde zaznamenali 147 taxonů vyšších rostlin, z nichž 16 figuruje v Červeném seznamu rostlin České republiky. Znalce přírody jistě potěší výskyt chráněných



Orchidej pětiprstka žežulník (*Gymnadenia conopsea*). Foto: Jiří Juříčka – MVJ

a ohrožených orchidejí, jakými jsou na lokalitě rostoucí kruštík bahenní, pětiprstka žežulník, bradáček vejčitý, prstnatec májový a prstnatec Fuchsův. Nově jsme na lokalitě našli např. silně ohrožený jetel kaštanový. Zkoumali jsme i vegetaci lokality. Zapsali jsme zde osm fytoecologických snímků, což jsou soupisy rostlinných druhů na vybraných vymezených plochách doplněné o odhady pokryvnosti. Ty jsme posléze vyhodnotili speciálním softwarem, který nám pomohl v dopřesnění, ke kterým popsaným vegetačním jednotkám fytoecologického systému můžeme jednotlivé typy porostů na lokalitě přiřadit. Výsledky našeho průzkumu budeme publikovat v časopise *Acta rerum naturalium*.

Jiří Juříčka

Odras dětského světa v archeologii (na příkladu jedné boty)

V nedávném čase obohatila muzejní knihovnu publikace vydaná až v dalekém norském městě Bergen (Mygland 2007), které je díky své staré přístavní čtvrti zapsáno na seznam světového dědictví UNESCO. Tato útlá kniha pojednává o světě středověkého dítěte rekonstruovaném na základě archeologických nálezů, získaných právě při výzkumech ve zmíněné čtvrti. Soubor předmětů, často organického původu*, zaujme širokou paletou ještě i dnes známých hraček jako je např. jojo, káča, miniaturní nádobí či zbraní, lidské figurky, píšťalky, kuličky, lodičky, míčky apod. Minimálně jedna skupina těchto artefaktů má pak příbuznost také v naší sbírce středověkých nálezů, a to dětská obuv.

Jihlavskou kolekci tvoří, podobně jako tu z Bergenu, převážně samostatné podešve rozličných tvarů a stříhů. V jednom vzácném případě se však podařilo nalézt i část svršku, přiřaditelného (s jistou dávkou nezbytné opatrnosti) k jedné z podešví. Oba nálezy pochází ze zaniklé jímky zkoumané v 80. letech 20. století při stavbě obchodního domu v ulici Matky Boží. Datovatelné jsou přibližně do 14. století. Samotný svršek není kompletní, tvoří jej jeden dílec původně pokrývající špičku, celý nárt a částečně i bok nohy, a to minimálně do úrovně kotníků. I přes to, že postrádáme zbylé části, je na základě dochovaných stop po šití možné spolehlivě doložit, že botička

*Ovzácnosti artefaktů z organických materiálů jsme pojednávali v jednom z předchozích čísel našeho čtvrtletníku (*Museum Factum*, 5. ročn. číslo 1/2015).

byla původně vyšší. Jedná se tedy o polovysokou či vysokou obuv, označovanou ve středověku jako škorně. Tento typ byl,



dle výpovědi písemných a ikonografických pramenů, zejména cestovní a pracovní obuvi. Vzhledem k faktu, že bota patřila dítěti, které dosáhlo maximálně předškolního věku, nelze o jejím využití jako pracovní obuvi příliš uvažovat. Spíše byla spolu s druhým půlpárem nazouvána při hrách a jiné venkovní činnosti. Aby bota dítěti při pohybu nesklouzla z nohy, zajišťovaly jí úzké kožené řemínky, ze kterých se však dochovaly pouze dvě řady otvorů a deformace materiálu v místech kudy procházely. Zajímavostí je také přítomnost stop po opravě v podobě sešití záměrně proříznutých otvorů. Jedná se pravděpodobně o dodatečné „povolnění“ materiálu v momentě, kdy dítěti povyroستla noha a nastal problém s její těsností. Jakmile dítě ze škorně definitivně vyrostlo, bylo přikročeno k opravě a mohla být nošena dalším potomkem. Nasvědčoval by tomu nejen celkový stav artefaktu, vykazující značnou míru opotřebení nošením, ale také tvar nalezené podešve. Ta je totiž spíše symetrického, než asymetrického stříhu. To samozřejmě nedokazuje, že středověký švec nebyl schopen rozeznat levou a pravou nohu, ale spíše fakt, že obuv byla šita jako univerzální. Nález je celkově natolik zajímavý, že se chystá také jeho hmotná rekonstrukce, na kterou se můžete těšit v některém z dalších čísel Museum Factum.

Aleš Hoch

Literatura

Hoch A. 2015: Organické materiály v archeologii. – Museum Factum, 5, 1: 8.
Mygland S. S. 2007: The Bryggen papers, Children in medieval Bergen, An archaeological analysis of child-related artefacts. – Bergen.

Archeologie zaniklých vesnic na Brtnicku

Muzeum Vysočiny Jihlava ve spolupráci s Ústavem archeologie a muzeologie Filozofické fakulty Masarykovy univerzity Brno uspořádalo v období od 26. listopadu 2015 do 28. února 2016 výstavu *Zaniklé vesnice na Brtnicku – rozbor zaniklých středověkých sídel v lesním areálu Aleje*. Prezentovány jsou zde výsledky archeologického výzkumu středověkých vesnic, které zanikly v lesním komplexu Aleje nedaleko Brtnice na Jihlavsku. Na patnácti panelech se návštěvník seznámí s metodami archeologického – historických výzkumů zaniklých vesnic (včetně jejich pluzin), podobách domů, hospodářských objektů a hmotné kultury středověkého člověka.

Na území rozsáhlého lesního komplexu mezi Brtnicí a Stonařovem zaniklo na konci středověku několik vesnic, které zakládali ve 13. století příslušníci nižší šlechty nebo panovník. Archeologický zájem se soustředil především na tři známé zaniklé vsi Zhořec u Stonařova, Stančice a Střenčí na katastru Jestřebí u Brtnice, které se nacházejí v blízkosti malých potoků.

Během archeologických výzkumů v letech 2009 až 2015 bylo na těchto lokalitách získáno množství artefaktů vypovídajících o životě vrcholně středověkých vesnic v centrální části Českomoravské vrchoviny. Vystaveny jsou především kovové předměty získané pomocí detektorové prospekce. Jedná se



Obr 1: Výzkum kamenné usedlosti na zaniklé vsi Zhořec u Stonařova, léto 2009. Foto: David Zimola – MVJ

o výbavu středověkého zemědělce, jako například kování dřevěných vidlí, kování rýče, srpy, kosy a motyky, dále o součásti domů – kování dveří, petlice, zámky a klíče, výstroj jezdce a koně – podkovy, třmeny, udidla, součásti ošacení jako přezky k opaskům nebo militária – šipky do kuší, tesáky a nože. Pro datování zaniklých vesnických sídlišť jsou z kovových předmětů nejdůležitější nálezy mincí, z nichž převažují stříbrné pražské groše, s nimiž se na Vysočině platilo ve 14. století. Časté nálezy představují zlomky keramických nádob, jež byly vyráběny pravděpodobně v některém větším centru hrnčířské výroby, jako byla ve středověku Jihlava. Zatímco železné nástroje vyráběli místní kováři, keramické výrobky a suroviny vesničané nakupovali nebo vyměňovali v místech obchodních cest – na trzích v Brtnici, Stonařově nebo Jihlavě.

Výstava je součástí projektu *Historické využívání krajiny Českomoravské vrchoviny v pravěku a středověku*, Program aplikovaného výzkumu a vývoje národní kulturní identity NAKI (č. projektu DF13P01OVV005). S kolektivem spolupracovníků z brněnské filozofické fakulty a jihlavského muzea ji připravila Jana Mazáčková.

David Zimola



Obr 2: Dokumentace zaniklé vsi Střenčí u Jestřebí, léto 2014. Foto: David Zimola – MVJ

Muzejní výzkum: němečtí antifašisté na Jihlavsku

Jednou z oblastí, které se Muzeum Vysočiny Jihlava ve své historické dokumentační a výzkumné činnosti dlouhodobě věnuje, je působení německých antifašistů ve třicátých a čtyřicátých letech 20. století na Jihlavsku. Jedná se o donedávna prakticky zcela nepoznanou kapitolu novodobých regionálních dějin. Výzkum zahrnuje práci v řadě českých i zahraničních archivů a muzeí, vyhledávání pozůstalých a pamětníků a pořizování rozhovorů s nimi. Jihlavské muzeum v této oblasti navázalo spolupráci s odbornými institucemi jako je Národní archiv v Praze či Muzeum města Ústí nad Labem a s výsledky své práce průběžně seznamuje odbornou i laickou veřejnost u nás i v Německu.

Například v roce 2013 představilo na konferenci *Češi a Němci na Vysočině* požádané kolegy z Muzea Vysočiny Havlíčkův Brod a Moravským zemským archivem v Brně v příspěvku věnovaném otázce nacistické perzekuce německých antifašistů v našem regionu počáteční výsledky výzkumu. Ve svých prostorách nabídlo Muzeum Vysočiny Jihlava v červnu až srpnu 2015 veřejnosti výstavu nazvanou *Němečtí antifašisté na Jihlavsku*, kterou spoluzahájili členové Rady Kraje Vysočina RNDr. Marie Kružíková a Ing. Bc. Martin Hyský. O výsledcích dokumentační práce informuje muzeum rovněž prostřednictvím sdělovacích prostředků, z nichž lze zmínit například Český rozhlas Region.

Skutečnost, že činnost a oběti antifašistů německé národnosti v průběhu 2. světové války nacházejí v naší společnosti uznání a ocenění, dokládá i letošní občanská iniciativa schválená vedením Města Jihlavy na umístění pamětní desky na domě ve Smetanově ulici č. 11, v němž žil člen zastupitelstva Města Jihlavy Anton Urbar. Zatčen byl 1. září 1939 v den útoku Německa proti Polsku a současně v den rozsáhlé zatýkací akce v protektorátu zaměřené na eliminaci představitelů národního hnutí odporu a antifašistů. Urbar byl gestapem evidován v tzv. kartotéce A, v níž nacisté shromažďovali údaje o zvláště nebezpečných odpůrcích fašismu. Po téměř pěti letech věznění

v koncentračním táboře Buchenwald zahynul 24. srpna 1944.

Dokumentační práce muzea pokračuje i nadále, a proto se obracíme na veřejnost s výzvou o poskytnutí vzpomínek, fotografií či dokumentů spojených s tématem německých antifašistů v našem městě a okolních obcích.

Na přiloženém snímku je cenná fotografie Ottakara Brucknera a poválečná vyznamenání udělená mu in memoriam zdokumentovaná při rozhovoru s jeho synem.

Radim Gonda



Foto: Rudolf Schebesta

Rodina je základ státu...?

Nedávno jsem četla rozhovor s významným českým sociologem, profesorem I. Možným na téma rodina a její proměny. Musím se přiznat, že to nebylo zrovna veselé čtení. O tom, že klasická rodina postavená na principu sezdané maminky a tatínka, k tomu děti, babičky a dědečkové, se pozvolna stává anachronismem, se přesvědčuji dnes a denně. Většinu mých spolužáků potrefil alespoň jeden rozvod, což obvykle vnímají jako selhání, a jejich děti se pohybují v paralelních světech nových vztahů svých rodičů (často s novými sourozenci). Spolužačka a kamarádka mých dcer ale k věci přistupují podstatně „inovativnějším“ způsobem – děti si pořizují jako svobodné matky a s otcem/otci svých dětí žijí, dokud se jim to zrovna líbí a zásadně na hromádce (přece se nenechají připravit o různé sociální dávky!?).

V čase předvánočním občas vzpomínám na svoji babičku a dědu z matčiny strany, v jejich domě nyní bydlím se svojí rodinou, a při pečení cukroví se dívám ze stejného okna na kostel, z jakého se dívala i babička. Vzpomínám a říkám si, co si asi s dědou nahoře říkají, když nás tady dole vidí, a jestli jsou při pohledu na nás spokojeni.

Děda byl často dost nesnesitelný chlap a soužití s ním asi nebyl žádný med (vybavuji si, jak mu babička zouvala boty). Přesto u nich bylo vždycky dobře a lidsky teplo. Sama pocházím z rodiny, kdy si dvě sestry vzaly dva bratry a bydleli jsme blízko od sebe. Prožila jsem blažené, láskyplné a štědré dětství, za které jsem víc než vděčná. Až s odstupem času jako dospělá jsem zjistila, že i v tomto idylickém světě dvou tak provázaných manželství mámy a tety to zase tak velká idylka nebyla a občas to bolestně zaskřípalo. Když jsem se pak vdávala a pronášela památná slova: „Slibuji, že ti zachovám lásku, úctu a věrnost, že tě nikdy neopustím, a že s tebou ponesu všechno dobré i zlé až

do smrti...“, netušila jsem, že to bude někdy k neunesení těžké takovému slibu dostat.

Člověk se ale utužuje v nesnázích a stejně tak i samo manželství a s ním související rodina. Není možné říct tomu druhému při první kolizi – hele, už mě nebavíš, není to s tebou taková legrace, jak jsem si původně myslela, takže nazdar... Stejně tak není možné říct, že se mi moje děti zrovna teď nelíbí a že je budu někde reklamovat, ať mi je vymění za lepší model. Jak pravil klasik – kdo se vdával z lásky či z blbosti, musí si to potom zkrátka rozumově zdůvodnit a nepráskat dveřmi při prvním maléru. Manželství je totiž vědecky řečeno společenská smlouva, jejímž cílem je vytvoření a ochrana základní organizační jednotky státu – a tou je rodina. A jaká je rodina a v ní děti, takový bude stát...

Pan profesor Možný měl na závěr zmíněného rozhovoru jednu zajímavou poznámku. Chytří lidé by měli mít děti, protože chytří lidé obvykle chytře vychovávají obvykle chytré děti, které budeme všichni potřebovat. A ti, kteří de facto mají, na co si vzpomenou, by měli mít dětí hromadu, protože v dnešních individualistických časech jsou děti ten pravý nefalšovaný luxus.

Když kočuju tu svoji tříčlennou dětskou smečku, tak se mi tomu ani nechce věřit, že bych si nějakého luxusu dopřávala. Je to celoživotní zápas s více soupeři v jednom ringu, do kterého zatím ručník házet nehodlám. A díky Bohu za ně, i za muže, se kterým to táhneme už téměř čtvrtstoletí, i za rodiče, že tu pořád s námi jsou, zkrátka za rodinu a za to, že se mám kam vrátet. Bez toho, aby člověk neměl nějaký pevný bod, kde se bude cítit v bezpečí, ctěný a milovaný, se ve světě ztratí jako pára nad hřncem a bude jen bludnou duší v rozkymáceném světě.

Krásné Vánoce a dobrý příští rok

Ludmila Moržolová



Výzva čtenářům Pomozte doplnit bílá místa v historii Roštejna

Vzhledem k plánům na rekonstrukci objektu hradu Roštejn, si nový kastelánský pár dovoluje požádat veřejnost, o pomoc se zaplněním některých „bílých“ míst v historii hradu. Pokud vlastníte nějaké historické fotografie, pohlednice či například dokumenty, které se vztahují k hradu a jeho předchozím opravám, budeme rádi, když se o ně s námi podělíte a stanete se tak součástí historie obnovy této památky. Své informace můžete zasílat na: rostejn@cmail.cz případně na telefonní číslo: +420 739 382 901.

Kateřina a Josef Rozinkovi



Muzeum Vysočiny Jihlava

- 18. 9. – 31. 1. Fenomén Igráček**
pohled to historie, současnosti, ale i budoucnosti legendární plastové figurky
- 26. 11. – 10. 1. Narodil se Ježíšek**
tradice křesťanských Vánoc
- 26. 11. – 28. 2. Zaniklé vesnice Brtnicka**
výstava přiblíží archeologický výzkum zaniklých středověkých vsí Střenčič, Stančice a Bradlo
- 3. 12. – 31. 1. Já bych chtěl mít tvé foto!**
nejstarší fototechniky ze sbírek Muzea Vysočiny Jihlava
- 4. 12. – 31. 1. Photographia Natura 2015**
XII. ročník tradiční fotografické soutěže, tentokrát na téma Voda
- 28. 1. – 28. 3. Za dámu**
nahlédnutí do dámského šatníku – kabelky, módní doplňky a zajímavé modely šatů z dob minulých
- 4. 2. – 28. 3. Kde rostou naše endemity**
Vít Grulich a členové Botany.cz texty a fotografiemi přiblíží, co je to endemity
- 18. 2. – 31. 8. Nonsens aneb smysl hledám v nesmyslu**
lehce úsměvná výstava těžko představitelných exponátů. Všední věci kolem nás, ovšem v souvislostech, které je třeba ještě pochopit.

Kavárna Muzeum

- 1. 12. – 31. 1. Obrazy – básně – život**
originální spojení fotografie a kresby se představí v rámci výstavy fotografických obrazů Klaudie Sindelářové
- 2. 2. – 13. 3. Fotografie studentů oboru fotografie a multimédia OZS Jihlava**
výběr z nejnovějších studentských prací
- 15. 3. – 1. 5. Z kavárny i odjinud (podruhé)**
soubor výtvarných prací čtyř autorů, kteří se v muzejní kavárně již několik let pravidelně scházejí a na svých setkáních tvoří portréty návštěvníků i jiná díla.

Muzeum Vysočiny Jihlava, pobočka Třešť

- 3. 12. – 2. 2. Žebrání zakázáno**
výstava zachycuje dějiny špitálů, chudobinců a domova důchodců v Třešti

ZMĚNA PROGRAMU VYHRAZENA!



Museum Factum | 5. ročník, 4/2015 | čtvrtletník Muzea Vysočiny Jihlava
MK ČR E 19885 | ISSN 1805-0484 (tisk) | ISSN 1805-0492 (on-line)

Vydává: Muzeum Vysočiny Jihlava, příspěvková organizace, Masarykovo nám. 55,
586 01 Jihlava | IČ: 00090735, muzeum.ji.cz, muzeum@muzeum.ji.cz
tel.: 567 573 880

Redakce: Mgr. Ludmila Moržolová (morzolova@muzeum.ji.cz)
Pavel Bezděčka (bezdecka@muzeum.ji.cz)

Grafický návrh a DTP: Oldřich Žaluda